
Årsredovisning 2018 - Vårdval

SAMMANFATTANDE ANALYS OCH FRAMTIDSBEDÖMNING

ST läkarsituationen i Västmanland

Under 2018 blev 11 ST-läkare färdiga specialister i allmänmedicin, varav 8 var kvar verksamma i regionen vid årets slut. 8 ST-läkare avbröt sin utbildning pga byte av specialitet eller flytt till annan ort. Trots att således sammanlagt 19 ST-läkare lämnade gruppen utökades den från 76 till 81 det vill säga en nyrekrytering av 24 ST-läkare i allmänmedicin under 2018. Den positiva trenden med ökat intresse för allmänmedicin från de unga läkarnas sida håller i sig. Nuvarande dimensionering av ST-utbildningen bör behållas framöver för att kompensera den brist vi har på ca 100 familjeläkare (utifrån 1 familjeläkare/1500 invånare). Nettotillskottet på familjeläkare kan under optimala förhållanden bli ca 10 st/år.

Dimensioneringen av antalet ST-läkare begränsas främst av brist på sidotjänstgöringsplatser på sjukhuset där ST-läkarna i allmänmedicin tjänstgör ca 24 av sina totalt 60 månader långa specialistutbildning. Vi kan i dag inte garantera att alla ST-läkare får sina sidotjänstgöringar inom den stipulerade tiden. Under tertial 2 togs kontakter med Västmanlands sjukhus och PPHV för att påtala behovet av att kunna erbjuda bra sidotjänstgöring (randning) på våra kliniker, samt hur vi gemensamt skulle kunna effektivisera tjänstgöringen och planeringen.

Anna Nergårdhs utredning om Nära vård, innehåller viktiga delar avseende framtida satsningar på fler ST-läkare i primärvården, vilket regionen stödjer i sitt remissvar.

Barnmorskemottagningarna

Under mars/april genomfördes en genomlysning av verksamheten med externt konsultstöd. Fokus var på patientsäkerhet, sårbarhet, arbetsmiljö, tillgänglighet till- och organisation av primärvårdens barnmorskemottagningar. I augusti initierades på hälso- och sjukvårdsdirektören initiativ ett arbete med att ta fram ett förslag med en inriktning mot en samlad organisation för den öppna barnmorskeverksamheten i Västmanland. Arbetet leddes av Vårdvalsenheten med deltagare från privat och offentlig primärvård, samt Kvinnokliniken. Rapport färdigställdes vid årsskiftet och en remissrunda bland berörda verksamheter genomförs i januari 2019.

Familjecentraler

Arbetet med familjecentral i Köpings tätort är avslutat och öppnade sker den 15 januari 2019. Ett långsiktigt avtal är tecknat mellan regionen och Köpings kommun. Planering pågår att etablera ytterligare familjecentral i länet där det saknas.

Äldre

Under 2018 har det tillsatts vårdsamordnare på vårdcentralerna med anledning av lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Tidsåtgång är uträknad till 0,5 tjänst per 10 000 listade. Det innebär ca 9,4 mnkr/år. Vårdcentralerna har sammanlagt fått ett tillskott på 8,8 mnkr årligen för att kunna hantera detta uppdrag (inkl. SIP). Vårdsamordnarna har till uppgift att hantera utskrivningar från sjukhuset via det nya IT-stödet Cosmic Link. De nya arbetssätten startade 20018-11-22.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

I november deltog ca 400 personer på den femte upplagan av "Bättre Liv För Sjuka Äldre Dagen". Antalet platser var i år utökat på grund av stort intresse tidigare år. Dagen, som vänder sig till alla i länet som är involverade i arbetet med de mest sjuka äldre, planerades i samverkan med kommunerna och regionen.

Vårdkontakter med nätläkarbolag

Under 2018 har västmanlänningarnas samtal till nätläkarbolagen succesivt ökat hela året. Vi ligger nu på drygt tredubbla antalet besök jmf med samma period förra året, se tabell nedan. Kostnaden ökar inte lika mycket men prognos för 2018 innebär ett utfall på 5,6 mnkr jmf med ca 2,3 mnkr för år 2017. Under senhösten är det framför allt kontakter med nyetablerad verksamhet i Sörmland som ökat och då främst samtal till annan än läkare framför allt sjuksköterska, som genererar en kostnad på 300 kr jmf med 650 för läkare. Det innebär att den samlade volymen ökar mer än kostnaderna. Ca 25 % av volymen i november-december är samtal till annan än läkare. Som tidigare är det fler kontakter från listade i Västerås jmf med de mindre kommunerna och socioekonomiskt välbärgade grupper ringer i högre grad.

Månad	Antal digitala besök 2017	Kostnad 2017, tkr	Antal digitala besök 2018	Kostnad 2018 tkr
Jan-feb		350		680
Mars	206	246	702	401
April	251	299	822	473
Maj	247	293	1 041	597
Juni-Juli snitt	268	240	604	342
Augusti	273	174	899	521
September	263	168	1 037	608
Oktober	359	227	1 150	684
November	319	199	1 270	715
December	401	243	1 050	619
Prognos	2 587	2 439	8 575	5 640

Kostnaden per besök sänktes från 1 juli 2017 från 1 200 kr till 650 kr, men volymen har ökat så pass kraftigt att det från flera vårdgivare i primärvården nu reses krav på att kostnaden inte ska belasta vårdcentralen då den betraktas som opåverkbar, och de digitala besöken bedöms inte heller avlasta vårdcentralerna egen verksamhet. Från sjukhusets sida påtalas också att det kommer ett ökat antal remisser/hänvisningar av dålig medicinsk kvalitet från nätläkare till specialistmottagningarna.

Det har under året dykt upp exempel på hur nätläkarbolagen säljer sina tjänster på ett sätt som dagens ersättningssystem inte är anpassat till. Ett av de mest iögonfallande exemplen är när arbetsgivare i privat eller offentlig sektor har tecknat avtal med företag om personalförmåner och det bland olika förmåner ingår digitala läkarbesök. Medarbetare erbjuds – som en personalförmån – att abonnera på att ha tillgång till ett fritt antal digitala läkarbesök för 149 kronor i månaden. Nätläkarbolagens kostnader för detta finansieras genom att den region/landsting, där personen som tar kontakt bor, faktureras för kostnaden,

Årsredovisning 2018 - Vårdval

650 eller 300 kr. Innebörden är att företagen säljer tjänster till arbetsgivare som skattefinansierad hälso- och sjukvård betalar.

Handlingsplan - digitalisering i primärvården.

Arbetet med digitalisering och nyttjande av e-tjänster inom primärvården tog viktiga kliv framåt under 2018.

Vad gäller Implementering av bastjänster och **1177 Vårdguidens e-tjänster** så ökar nyttjandet och vi ser också att vårdcentralerna har olika behov och nyttjar tjänsterna i olika omfattning. Det är ett löpnade arbete att tydliggöra vilka tjänster som finns och hur de kan nyttjas.

Alla vårdcentraler har nu tjänsten **webbtidbok** och funktionen nyttjas i olika omfattning. Det är drygt 1 100 besök/månad som bokas eller hanteras via webben. Antalet bokningar ökar sakta och stadigt men tjänstens funktionalitet behöver förbättras för att volymen ska öka snabbare

Pilot pågick fram till sommaren för **KBT-behandling via nätet** på vårdcentral i Sala. Under hösten har upphandling av behandlingsprogram skett och projektet har tagit fram rutiner och instruktioner för hur nyttjande av tjänsten ska ske. Vid årsskiftet avslutades projektet och överlämnades till förvaltning. Förvaltningen arbetar nu med att kunna erbjuda tjänsten brett under Q1 2019 med en inriktning av att börja i primärvården

Under november startade pilotverksamhet med **digitala vårdmöten** via Skype och en app i den smarta telefonen (eller via dator hemma). Tre vårdcentraler (en privat och två offentliga), ungdomsmottagningar, BU-hälsan, psykiatri-, ortoped- och medicinmottagningar är piloter. Pilotverksamheten kommer att förlängas att pågå tom feb-mars 2019. Planen är därefter att kunna erbjuda denna tjänst brett under första halvåret 2019.

Tjänsten med **självincheckning och via självbetjäningsterminal** har under 2018 blivit en etablerad tjänst som kan beställas från Centrum för Digitalisering. Den efterfrågas av alltför många vårdcentraler och andra primärvårdsenheter.

Medicinsk kvalitet

PrimärvårdsKvalitet är nu implementerat på alla vårdcentraler och Vårdvalet följer flera indikatorer som valts ut att komplettera tidigare uppföljningsparametrar såsom för hypertoni, hjärtsvikt och diabetes. Etiologisk diagnos vid bensår varierar mellan 20–60% medan medicinsk behandling vid depression uppvisar ett mera jämt resultat på 62–80%. Detta är förbättrat jämfört med 2017. Vårdvalet ser behov av att mera stödja vårdcentralerna i att använda sitt eget resultat från PrimärvårdsKvalitet. Revisionen efterlyser flera indikatorer inom området psykisk ohälsa.

Primärvårdens Kvalitetsdag genomfördes för femte året den 11 oktober där Anna Nergårdh var inbjuden att berätta om sin utredning "Samordnad utveckling för God och Nära vård" samt att vårdcentralerna redovisade sina kvalitetsarbeten. För andra året delade Vårdvalet ut två kvalitetspriser till dels Norbergs vårdcentral för sitt arbete att minska beroendeframkallande läkemedel samt till Achima Care Sala för deras arbete att öka tillgängligheten till flera yrkesprofessioner.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Klinisk farmaci med apotekarstöd har prövats vid fem vårdcentraler med gott resultat och kommer att utvidgas till ytterligare fem under 2019. Antalet fördjupade läkemedelsgenomgångar följs upp på samtliga vårdcentraler i enlighet med indikatorbilagan. Antalet genomgångar behöver öka.

Antibiotika i primärvården följer målet och har minskat från 182 till 177 mätt i recept per 1000 listade.

Patientsäkerhet

Samtliga vårdcentraler har för första gången deltagit i patientsäkerhetsdialoger, en form av intern revision. Vid dessa belystes patientsäkerhetsrisker och förbättringsområden samt följdes upp att handlingsplan upprättats utifrån patientsäkerhetskulturenkäten samt att arbetsplatsförlagd breddutbildning i suicidprevention genomförts. De frågor som vårdcentralerna vanligast önskade lyfta uppåt till regionen var bristande resurser kopplat till uppdraget vilket påverkade arbetsmiljön negativt samt de utmaningar som samverkan inom hemsjukvården medför.

Vårdvalet följde även upp patientsäkerhet på vårdcentralerna i vårens verksamhetsdialoger där temat var latrogen Beroende och Standardiserade Vårdförlopp. Vårdvalet har tagit aktiv del i det regionövergripande arbetet kring vårdorsakat läkemedelsberoende och utvecklingen av de indikatorer för uppföljning av beroendeframkallande läkemedel som nu föreligger för Regionen. I primärvården har opioider kunnat minskas med 9,5%, Bensodiazepiner med 12,6% och Bensodiazepinbesläktade med 8,6%.

Nationellt Kliniskt Kunskapsstöd, NKK

När projektet avslutades under 2018 fick Vårdvalsenheten uppdraget att etablera förvaltningen och utveckling av kunskapsstödet för primärvården. Detta ska succesivt ersätta tidigare samverkansdokument.

Tandvård

Barntandvård

Den höjda åldern för avgiftsfri tandvård till barn och unga har under 2018 medfört ökade kostnader för tandvård, då speciellt för specialisttandvård till unga 20 till 22 år. Kostnaderna kan förklaras av att gruppen har behov av annan tandvårdsbehandling då de har vuxit klart, till exempel visdomständer som inte får plats i tandbågen och måste tas bort. Det kan också handla om tänder som under tonåren blivit skadade i samband med olycka, och som nu måste ersättas med kron- och broprotetik eller implantat. Det är en kostsam behandling.

Folktandvården Västmanland AB har ansvaret och ger munhälsolektioner i förskoleklass och årskurs 6 i alla kommuner i länet. Motsvarande aktiviteter riktade till länets yngsta invånare har under 2018 införts på familjecentraler och liknande verksamheter.

Barnhälsovården har tagit över ansvaret för munhälsoinformation till föräldrar vid hembesök då barnet är åtta månader. Vid besöket lämnas broschyren "Så snart tänderna tittar fram" och en barntandborste.

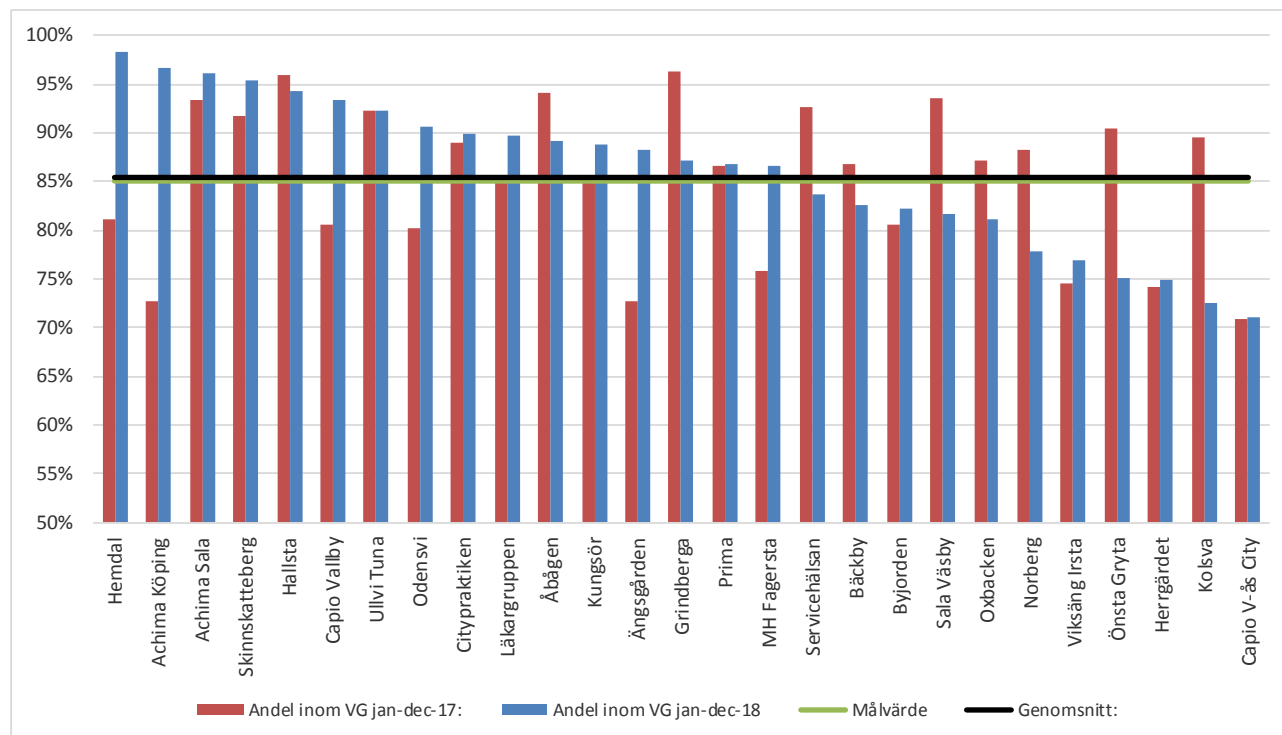
Regionens tandvårdsstöd

Antalet personer som erhåller tandvårdsstöd vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning, det så kallade F-kortet, fortsätter att öka. Kostnaden för utförd tandvård per patient är lägre i jämförelse med tidigare år vilken kan tolkas som att denna patientgrupp har fått en bättre tandhälsa då de har fått tandvård och bibehåller en god munhälsa.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

INVÅNARE/PATIENTPERSPEKTIV

Tillgänglighet till läkare inom sju dagar

Resultat, analys

Tillgängligheten till läkare inom 7 dagar mäts tertialvis för vårdcentralerna. Det interna målvärdet för att definiera "acceptabel tillgängligheten" är satt till 85 % och detta uppnås av 16 vårdcentraler. Resultat på >90 % innebär en god tillgänglighet och detta nås av 9 vårdcentraler. Det samlade resultatet för primärvården är 86 %.

Resultat <85 % är inte tillfredsställande. 11 vårdcentraler hade en tillgänglighet till läkare som understiger 85%. Tillgänglighetsutfallet styrs av flera faktorer, såsom läkarbemanning, bokningsrutiner, synen på behovet av läkarbesök kontra andra yrkesgrupper, rutiner och instruktioner för läkarbokning i rådgivningsfunktionerna, registrering av självvald väntan m.m.

Åtgärd

Tillgängligheten till läkare kommer fortsatt följas under 2019. Med den förstärkta vårdgarantin och den fördjupade primärvårdsuppföljningen kommer fokus att flyttas till den nya nationella tillgänglighetsmätningen som innebär att tillgängligheten mäts även till andra legitimerade professioner på vårdcentralen. Den förstärkta vårdgarantin, lagändring from 1/1 2019 innebär att istället för besöksgaranti blir det bedömningsgaranti med medicinsk bedömning inom 3 dagar för vårdgarantipatienter. Under hösten 2018 har ett projekt etablerats under Vårdvalsenhetens ledning för att stödja ett succesivt införande under 2019. Detta kommer bl.a. innefatta utbildningsinsatser under 2019 för att också andra

Årsredovisning 2018 - Vårdval

yrkesgrupper än läkare ska skall diagnos-och KVÅ-koda vid medicinsk bedömning, vilket är nytt för Primärvården i Västmanland (men mer etablerat i övrig svensk primärvård).

Telefontillgänglighet

Resultat, analys

Under hösten har en fördjupad kartläggning och kunskapsinhämtning skett gällande förutsättningarna för att mäta telefontillgängligheten. Det finns tre olika återuppringningssystem som används av vårdcentralerna i Västmanland och dessa system har alla olika upplägg. Vi kunde under senhösten konstatera att det inte går att få in likvärdiga och jämförbara uppgifter från de tre olika återuppringningssystemen.

Åtgärd

För att förbättra telefontillgängligheten för våra medborgare att nå sin vårdcentral samt förbättra arbetsmiljön i telefonrådgivningen ska i januari 2019 genomföras en Information- och Inspirationseftermiddag för verksamhetschefer, enhetschefer och distriktssköterskor/sjuksköterskor i telefonrådgivningen. Den kommer att innehålla stöd för att använda återuppringningssystemet på ett effektivt sätt samt goda exempel på arbetssätt i telefonrådgivningen.

Fortsatt arbete sker under 2019 med att skapa förutsättningar för likvärdig mätning och rapportering av telefontillgängligheten, bl.a. i dialog med SKL.

Hälsosamtal 50-åringar

Resultat, analys

Under 2018 har 1443 st hälsosamtal för 50-åringar genomförts för de som är födda 1968. Dessutom har 304 "catch-up"-samtal genomförts för dem födda 1967 (andel genomförda hälsosamtal för de födda 1967 är nu 45%). Totalt genomförda hälsosamtal för 50-åringar, 2018 är 1759 st. Det genomsnittliga andel genomförda hälsosamtal för de födda 1968 är 38% (41% deltagande av de som blivit inbjudna) Det är dock, fortfarande för stora skillnader i andel genomförda hälsosamtal mellan olika vårdcentraler (från 17% till 75% deltagande). Även 2018 är deltagande proportionellt mot befolkningens 50-åringar vad gäller utbildningsnivå samt andel utlandsfödda. Alla listade 50-åringar födda 1968 har ännu inte fått en inbjudan, det rör sig om ca 270 st som ännu inte blivit inbjudna, vilka är listade på 3 vårdcentraler. Dessa har nu på sig fram till 31 mars att bjuda in de ännu ej inbjudna. På verksamhetsdialogerna framkom det att arbetet med hälsosamtalen för 50-åringarna på de allra flesta vårdcentraler fungerar väl.

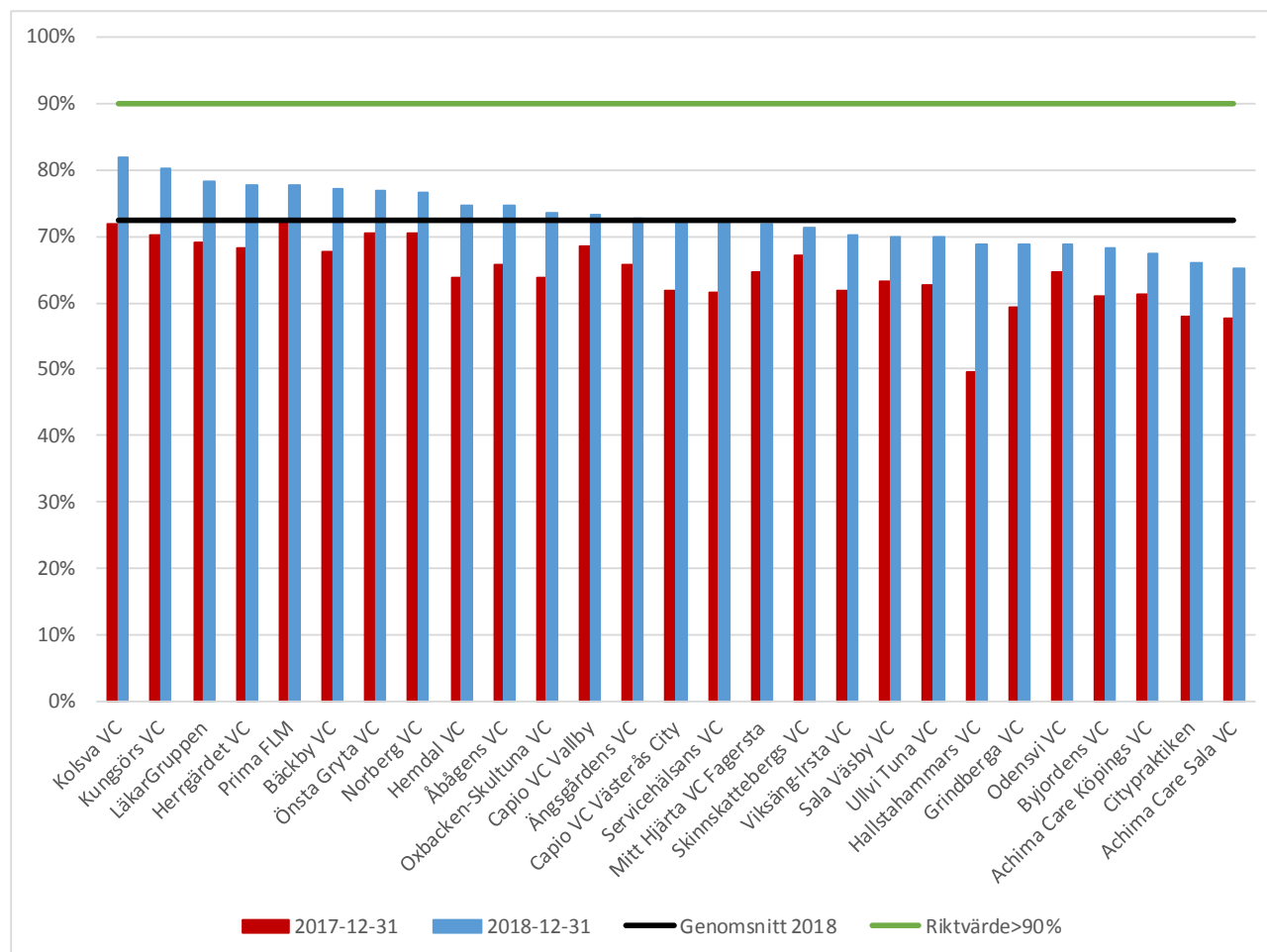
Åtgärd

Det går att öka deltagande genom "catch-up"-möjligheten som innebär att erbjudandet om gratis hälsosamtal för 50-åringar gäller t.o.m. det år 50-åringen fyller 52 år. Deltagande kommer också att öka genom att de födda 1968 som ännu ej fått inbjudan får detta. Utbildning för nya hälsosamtalsledare sker regelbundet för att tillgodose att alla vårdcentraler alltid har medarbetare med den kompetensen.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Kontroll av blodtryck

Blodtryck mätt sista 3 åren på patienter ≥ 50 år

Resultat, analys

Kontroll av blodtrycket i den listade befolkningen har följts under flera år och uppvisar stabila värden både över tid och mellan vårdcentraler. Syftet är tidig upptäckt av hypertoni för att kunna förebygga stroke. Under en treårsperiod passerar en stor del av den listade befolkningen sin vårdcentral som därigenom har en chans att få upptäckt eventuellt högt blodtryck.

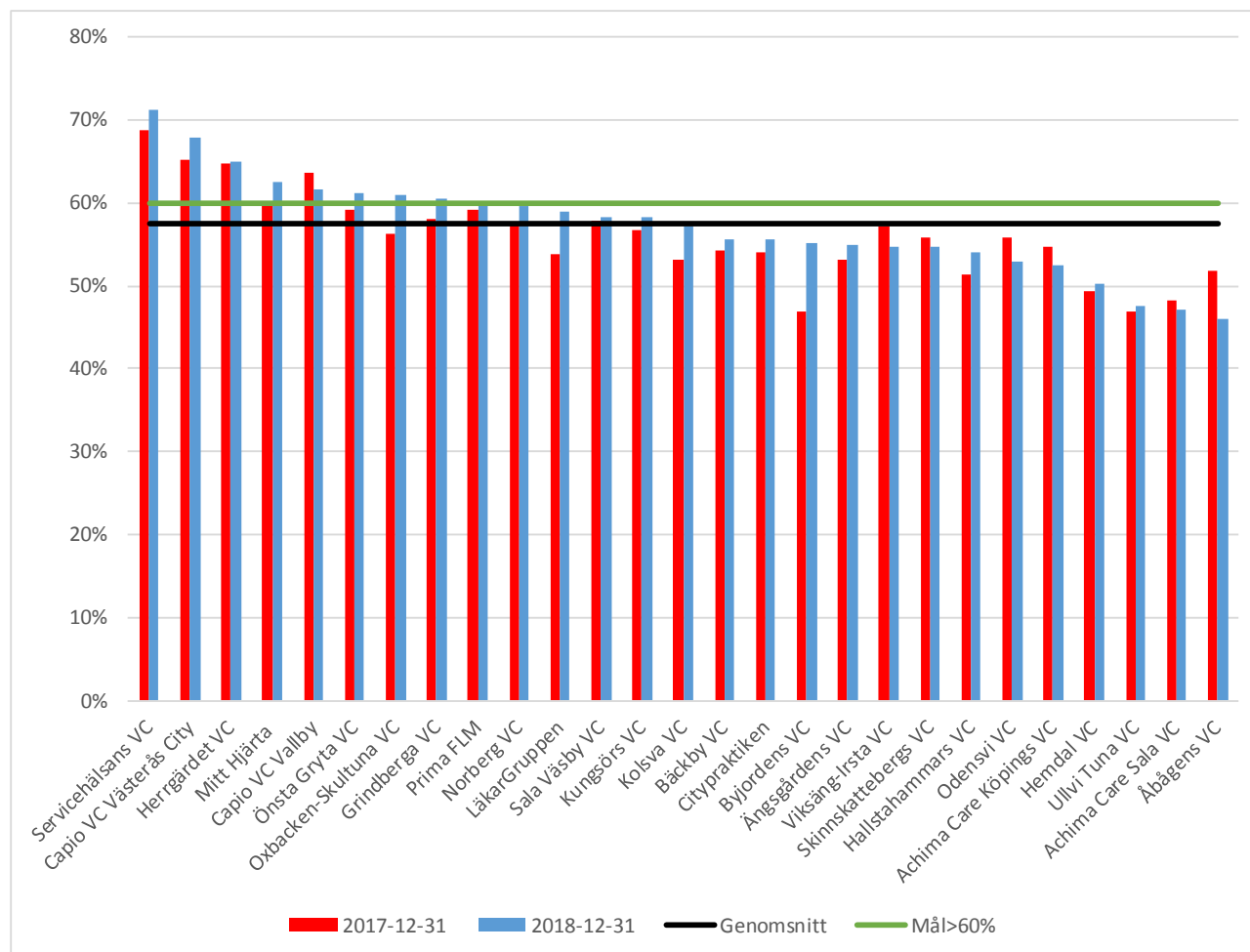
Målvärdet är satt till 90 % vilket ingen vårdcentral når. Genomsnittligt får drygt 7/10 sitt blodtryck kontrollerat för de 50 år eller äldre som besöker sin vårdcentral. Samtliga vårdcentraler har förbättrat sina värden.

Åtgärd

Blodtryckskontroll och blodtrycksbehandling är ett fokusområde för vårdvalets uppföljning i verksamhetsdialogerna. De riktade hälsoundersökningarna av 50-åringar borde kunna ytterligare öka antalet kontrollerade i befolkningen.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Andel patienter i åldern 30-80 år med diagnosen hypertoni som vid senaste mätningen har ett blodtryck på $\leq 140/90$

Resultat, analys

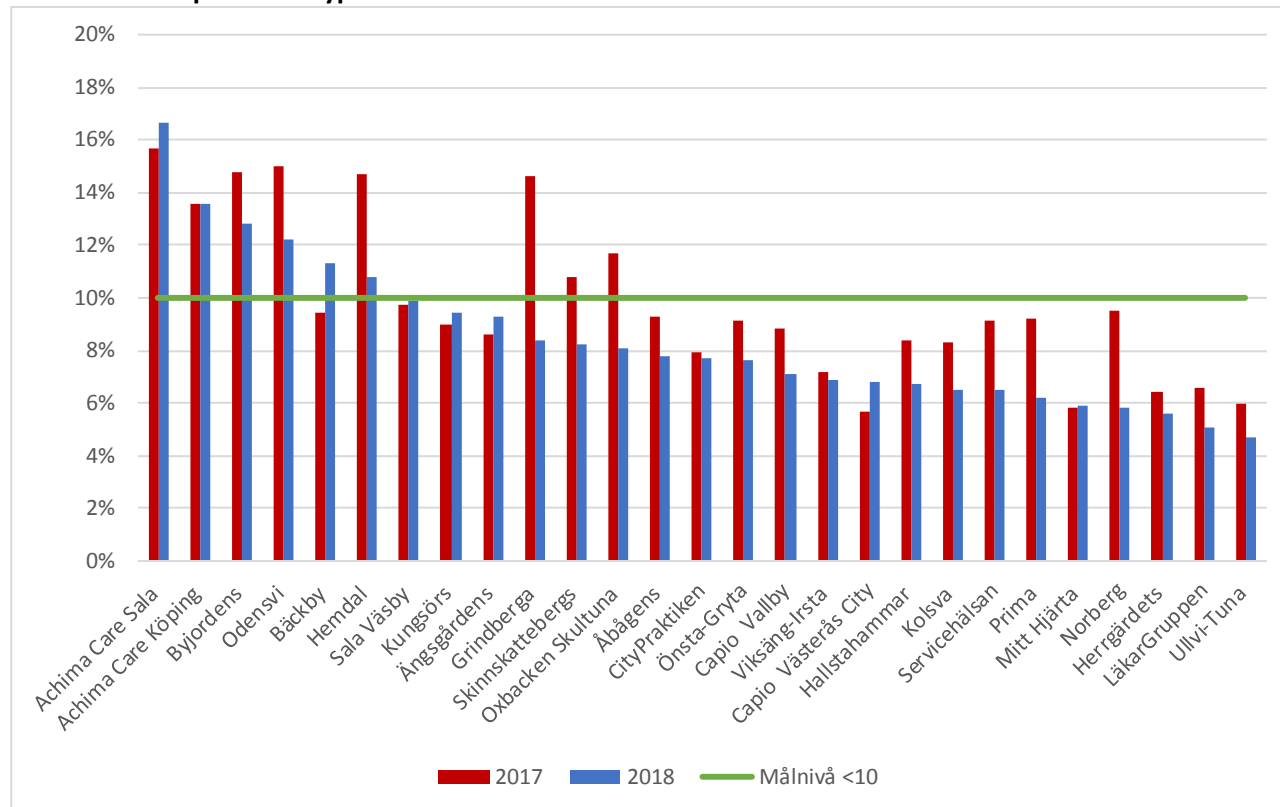
Resultatet varierar mellan vårdcentralerna från att hälften av patienterna med blodtrycksbehandling når målblodtryck till 70 %. Nu når 10 vårdcentraler målet på 60 %. 20/27 vårdcentraler har förbättrat sina resultat dock beaktat förändrad mätmetod. Från maj 2018 inkluderas även blodtryck = 140/90 i enlighet med "svenska" mål då många familjeläkare som mäter blodtrycket manuellt rundar av till närmaste 5 och 10-tal. Detta är i enlighet med Primärvårds Kvalitet.

Åtgärd

Genom fortsatt fokus på diabetessjukvården har blodtrycksbehandlingen för vissa grupper kunnat förbättras. Riktlinjer för dokumentation i elektronisk journal Cosmic av blodtryck, både hembloodtryck, egenblodtryck, mottagningsblodtryck och 24-timmarsblodtryck har tagits fram för mer enhetlighet i dokumentationen av uppmätta mätvärden.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Andel diabetespatienter typ 2 med HbA1c>70

Resultat, analys

Vårdvalet har anpassat sig till de nationella indikatorerna och de mål som fastställts nationellt för diabetes typ 2. Inom ramen för NDR följs samtliga och även tidigare mått upp. Att identifiera och vidta åtgärder för de med höga HbA1c-värden har visats sig viktigt för att minska risken för komplikationer.

20 vårdcentraler når klart målet färre diabetespatienter med höga blodsockervärden mätt med HbA1c. 20 av 27 vårdcentraler har förbättrat sina resultat jämfört med 2017.

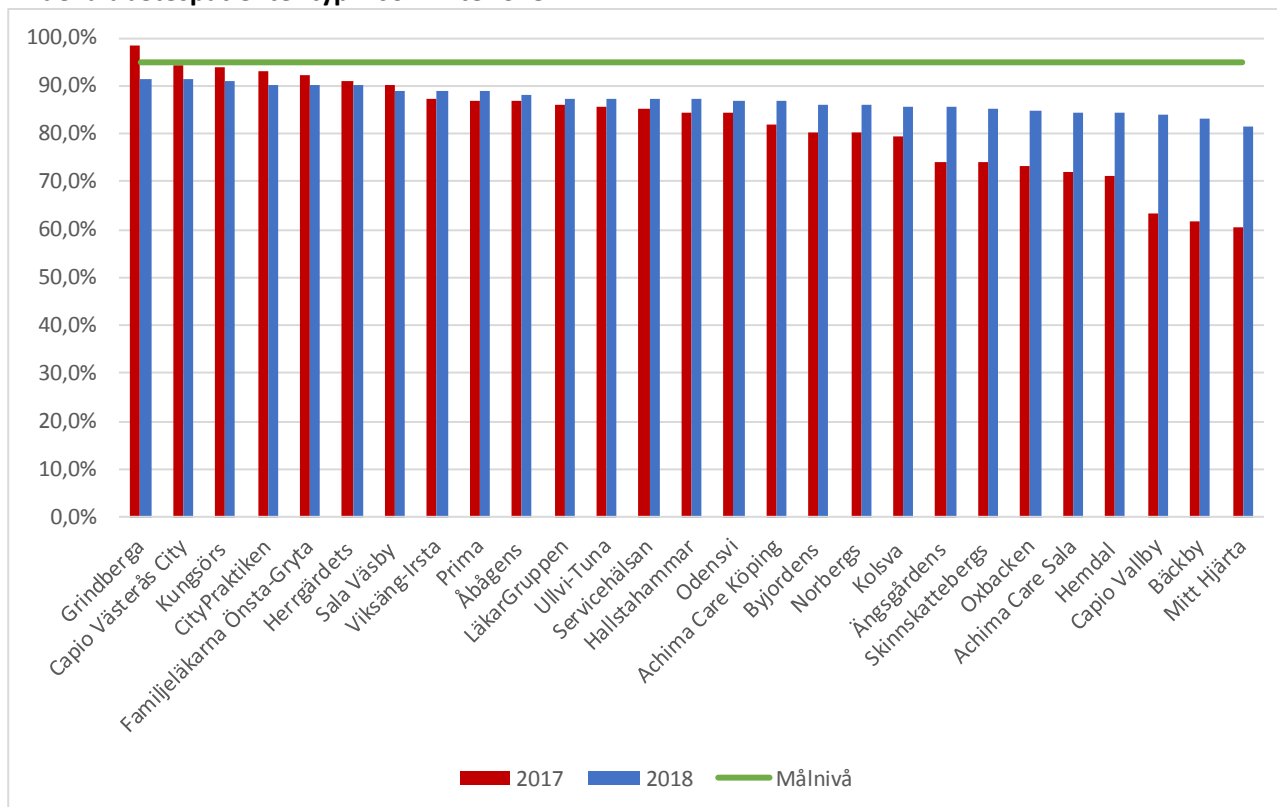
Åtgärd

Vårdvalet har anställt en samordnande diabetessköterska på halvtid som coachar och följer upp vårdcentralernas resultat. Nätverksträffar hålls med diabetessköterskorna samt att återkommande utbildningar genomförs. Varje vårdcentral skall under 2018 upprätta en särskild resultatplan för att förbättra respektive bibehålla sina medicinska resultat.

Ett arbete pågår i samverkan med kommunerna att säkerställa diabetessjukvården även för patienter på SÄBO och inom hemsjukvården.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Andel diabetespatienter typ 2 som inte röker

Resultat, analys

Rökfrihet är ett prioriterat område för hela befolkningen men har en särskild indikation för de med diabetes. Utdatat standardiserat från NDR men kräver att rökvanor dokumenterats vilket inte görs i tillräcklig omfattning. En problematik är att rökvanor dokumenteras på olika sätt vid kroniska sjukdomar vilket också uppmärksammas nationellt. 95 % av patienterna med diabetes typ 2 ska vara rökfria vilket ingen vårdcentral når. Det är också en nationell utmaning.

Resultatet är mer jämt fördelat mellan vårdcentralerna 2018 och 20/27 vårdcentraler har förbättrat sina värden.

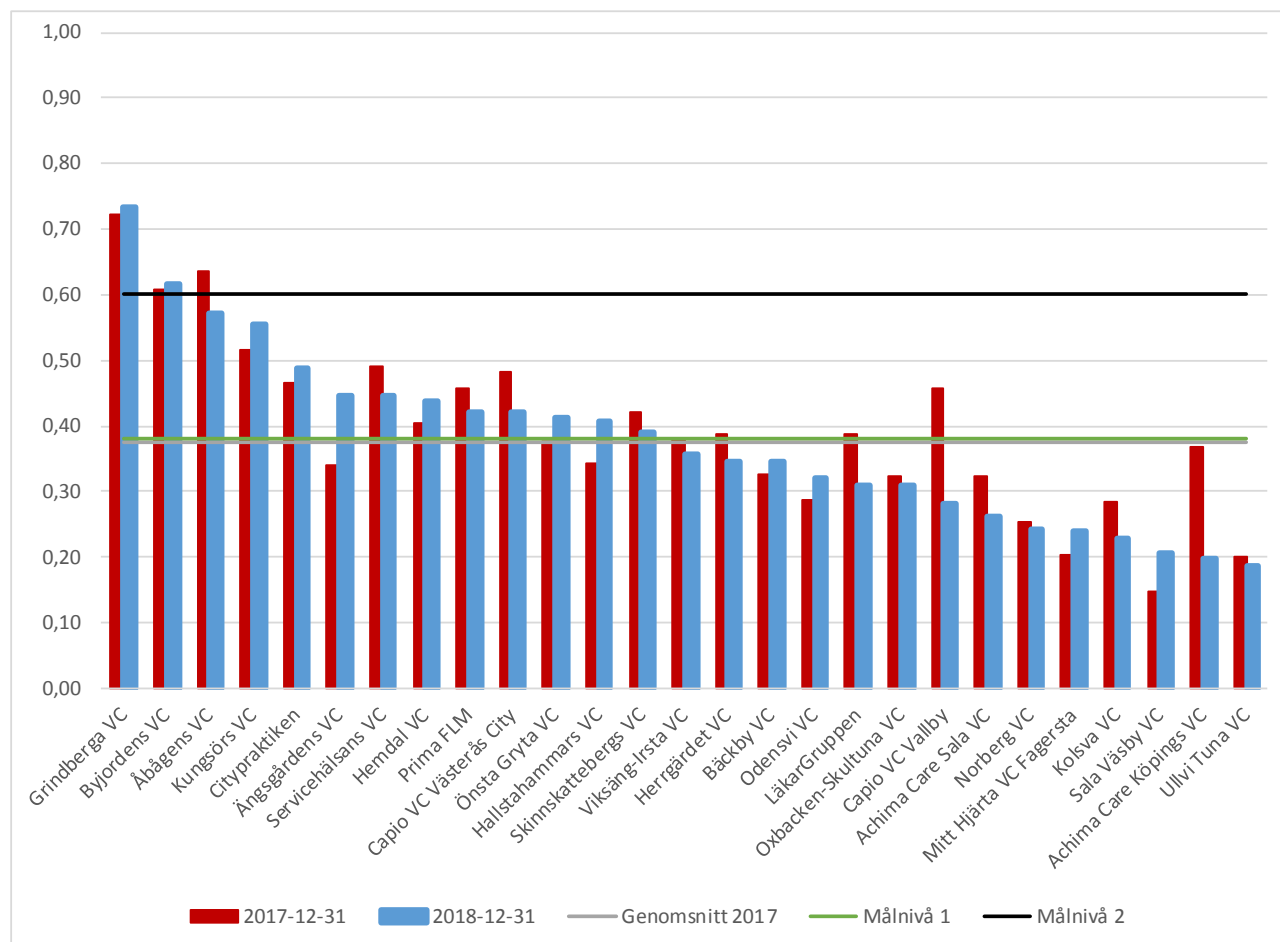
Åtgärd

Vårdvalet har för varje vårdcentral identifierat hur många diabetespatienter som röker samt tagit upp detta i verksamhetsdialogen för förbättringsåtgärder. Att utbilda och diplomera Rökslutarstödjare stimuleras av vårdvalet samt att det från 2018 är det obligatoriskt med rökslutarstöd i primärvården.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Kontinuitetsindex

Läkarbesök för patienter med kronisk somatisk sjukdom

Resultat, analys

Kontinuitet är en viktig kvalitet i vården. Sättet att mäta kontinuitet är ett nytt nationellt mått hämtat från Primärvårds Kvalitet och uttrycks i form av ett index från 0 till 1. Mätningen avser läkarbesök vid 9 kroniska somatiska sjukdomar. Skillnaden mellan vårdcentraler är stor och indexet varierar mellan 0,19 och 0,73. Tolv vårdcentraler har förbättrat sin kontinuitet till läkare vid kronisk sjukdom medan 15 har försämrat sina värden.

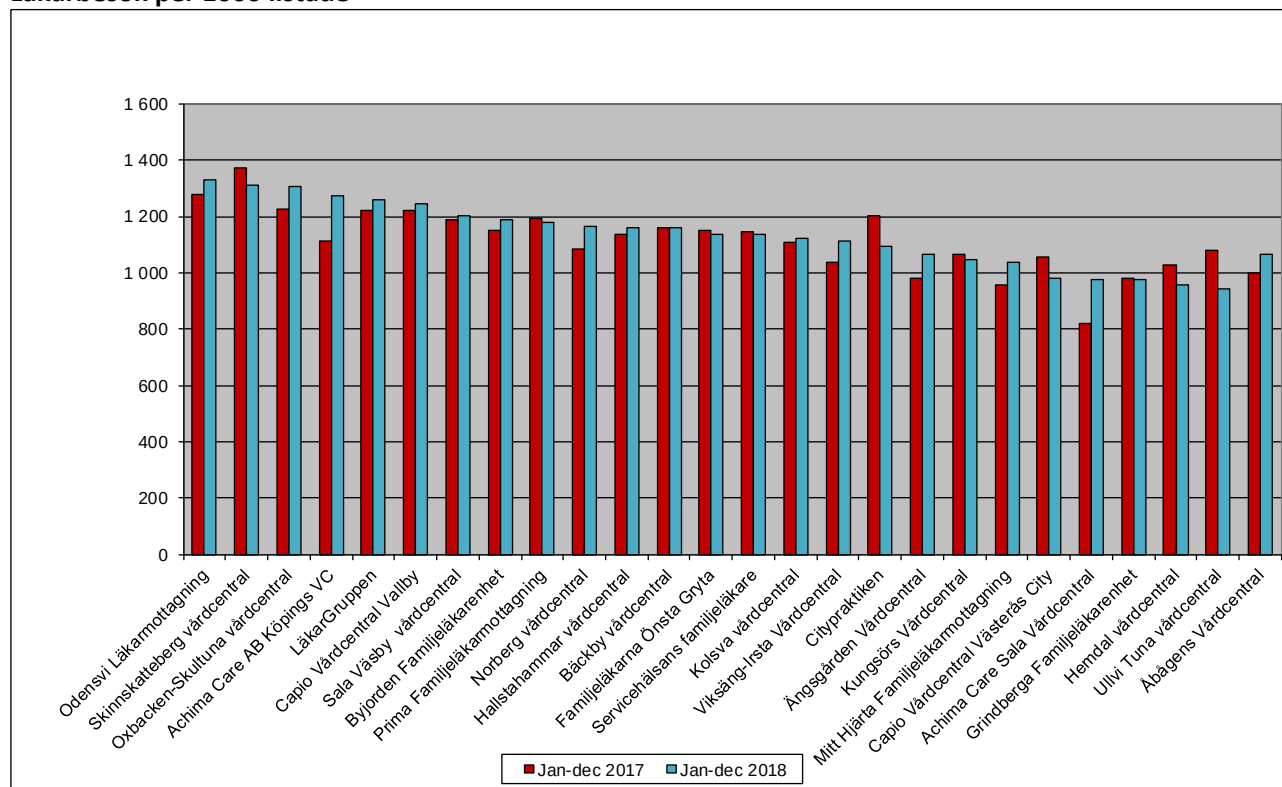
Åtgärd

Definition av målnivåer från Vårdvalets sida kopplat till ekonomisk ersättning har haft god effekt på utfallet där 13 av 27 vårdcentraler når målnivå 1 och 2 vårdcentraler även når målnivå 2. Möjligheten att erbjuda kontinuitet i kontakten med läkare är dels beroende av hur bemanningen med fasta läkare är och dels av sättet att organisera vården på enheten. Den nya mätningen kan stimulera vårdcentralerna till att förbättra sin kontinuitet.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

VERKSAMHET/PROCESSPERSPEKTIV

Läkarbesök per 1000 listade

Resultat, analys

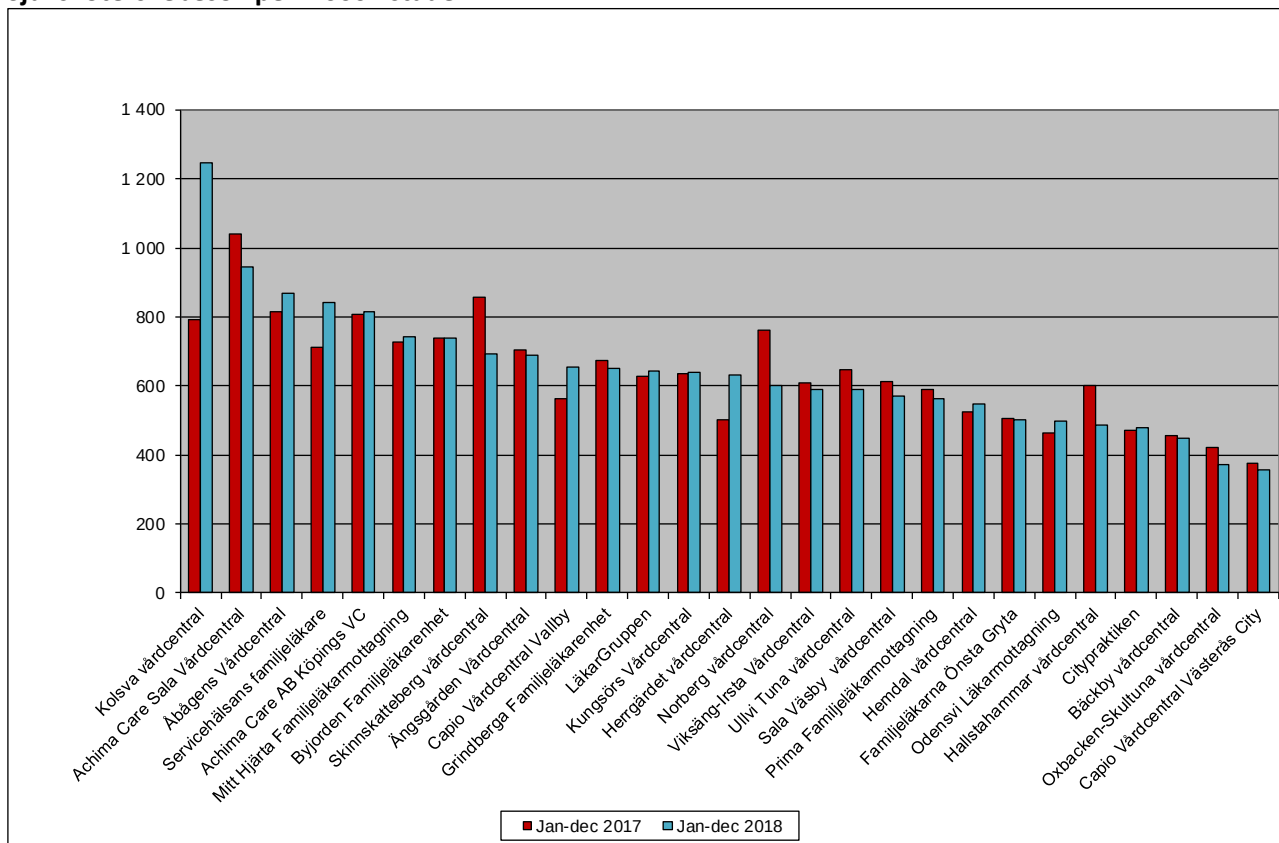
Totalt utfall är 302 984 st mottagningsbesök till läkare 2018, jämfört med 297 717 st år 2017, d.v.s. en ökning med 5 267 st besök, eller motsvarande 1,8 %. Primärvården är därmed uppe i samma mottagningsbesöksnivå för läkare som 2016. 2017 års minskad produktion i samband med uppdateringen av Cosmic verkar nu avstannat. Ökad tillgång på ST-läkare i primärvården kan också bidragit till ökningen.

Åtgärd

Den ökade tillgång på ST-läkare i primärvården torde på sikt fortsätta innebära bättre läkarbemanning och fortsatt bibehållande av nödvändig produktion.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Sjuksköterskebesök per 1 000 listade

Resultat, analys

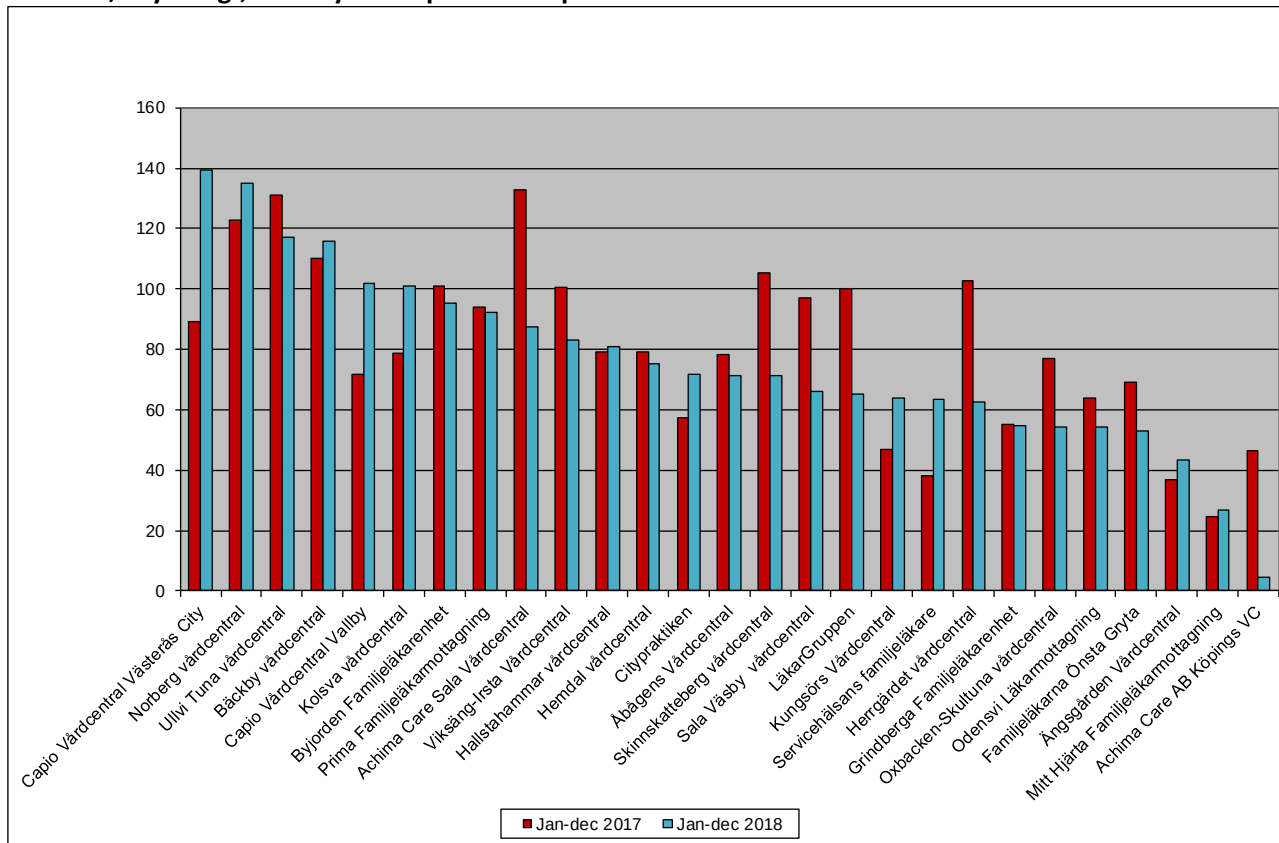
Utfallet är 165 433 st sjuksköterskebesök 2018 jämfört med 163 565 st under 2017, d.v.s en ökning med 1868 st sjuksköterskebesök, eller motsvarande 1,1%.

Åtgärd

Vidta åtgärder för att stimulera till att vilja arbeta som sjuksköterska i primärvården samt att också öka attraktiviteten i att vilja vidareutbilda sig till distriktssköterska. Under 2019 kommer det utgå ersättning till vårdcentralerna som har anställda distriktssköterskor till en viss nivå för att uppmuntra till att vidareutbilda sina medarbetare. Mälardalens högskola har ställt in sin distriktssköterskeutbildning men andra alternativ finns och erbjuds i närliggande län i form av distansutbildning och halvfartsutbildningar där studenterna ges möjlighet att göra sin VFU i Region Västmanland.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Kurator-, Psykolog-, och Psykoterapeutbesök per 1 000 listade

Resultat, analys

Utfallet i genomsnitt är 20 460 st besök till psykolog/psykoterapeut/kurator, 2018 jämfört med 21 748 st under 2017, d.v.s en minskning med 1288 st besök till psykolog/psykoterapeut/kurator, eller motsvarande 5,9%. Det är svårt att rekrytera dessa yrkesgrupper. Vid sjukfrånvaro och semester blir påverkan stor då dessa kompetenser innehåvs av ett fåtal medarbetare på vårdcentralen. Markanta skillnader ses hos flera vårdcentraler där besöken antingen ökat kraftigt eller minskat 2018 i jämförelse med 2017.

Åtgärd

Under verksamhetsdialogen uppger vårdcentralerna, oavsett driftsform, att de ser ett värde i att kunna erbjuda patienterna stöd från dessa yrkesgrupper och man avser att vidta åtgärder för att öka besöksnivåerna. Ersättningen för kurators-, psykolog-, och psykoterapeutbesök som 2017 höjdes från 110 kronor per samtal till 250/350 kronor kvarstår. Intresset för att kunna erbjuda sina patienter digital KBT-behandling är stort hos vårdcentralerna. Under Q1 2019 kommer möjligheten att erbjudas alla vårdcentraler KBT på nätet.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Täckningsgrad

	Antal Besök Prim	Antal Besök Sjukhus	Antal Besök PVG	Totalt	Täckningsgrad
201712- 201811	654 604	540 683	51 721	1 247 008	52,5%
201612- 201711	653 225	550 684	54 520	1 258 429	51,9%
Diff:	1 379	-10 001	-2 799	-11 421	+0,6%

Täckningsgraden har ökat till 52,5% för tolv månaders perioden tom nov 2018. Jämfört med tidigare tolv månaders period har produktionen ökat i primärvården och minskat inom sjukhussidan (somatisk och psykiatrisk vård sammantaget). Ökningen inom primärvården är framför allt i slutet av 2018. Nätdoktorsbesök ingår inte i underlaget. Sammantaget blir effekten en förbättrad täckningsgrad.

Fysioterapi

Besök fysioterapi jan-december					
Avtal	2014	2015	2016	2017	2018
LOV Primärvård				100370	100510
Offentliga	47534	50366	47623		
Vårdavtal	68625	65926	57745	5696	5355
Samverkansavtal	99540	98600	101068	88453	89314
Summa	215699	214892	206436	194519	195179

Resultat, analys;

För perioden september-december 2018 ses en minskning om 10 % i antalet besök jämfört med samma period 2017. Vi ser ingen specifik förklaring till detta, utan får återkomma med en analys om tendensen skulle fortgå under 2019. För helår 2018 har dock det totala antalet besök till fysioterapeut ökat marginellt jämfört med 2017. Små ökningar om mindre än 1 % ses för LOV primärvård och samverkansavtalen medan vårdavtalens produktion som utgörs av tre fysioterapeuter minskat med 6 %. Siffrorna för LOV primärvård helår 2017 har korrigerats marginellt från föregående årsrapport.

För vårdcentralerna har införts en rutin som möjliggör att fysioterapeut kan remittera till Röntgen på samma villkor som vårdcentralens läkare i enlighet med samverkansdokument Ortopedi-Primärvård. Införandet villkoras av att vårdcentralen och aktuell fysioterapeut säkerställt kompetens och rutiner enligt aktuell instruktion. Syftet är att nyttja fysioterapeuters kompetens bättre och underlätta snabbare patientflöden.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Privata vårdgivare exklusive fysioterapeuter som redovisas ovan

Produktionsdata avser perioden jan-nov							
Besök	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kiropraktor	6387	7408	8050	7630	7598	7768	8008
Naprapat	7774	6715	9385	9204	8471	7735	7344
Specialistläkare inkl vikarier	25927	25221	31475	31917	31135	33060	32179
Psykoterapeuter	254	1361	548	827	1169	1070	1456
Summa	42354	42718	51472	51593	50389	51650	52692

Resultat, analys;

Små skillnader i produktionen totalt. Besöken hos psykoterapeut har ökat och motsvarar målen i avtalen.

Mitt Hjärta

Från 1 februari 2018 drivs Bergslagssjukhuset i Fagersta av Region Västmanland.

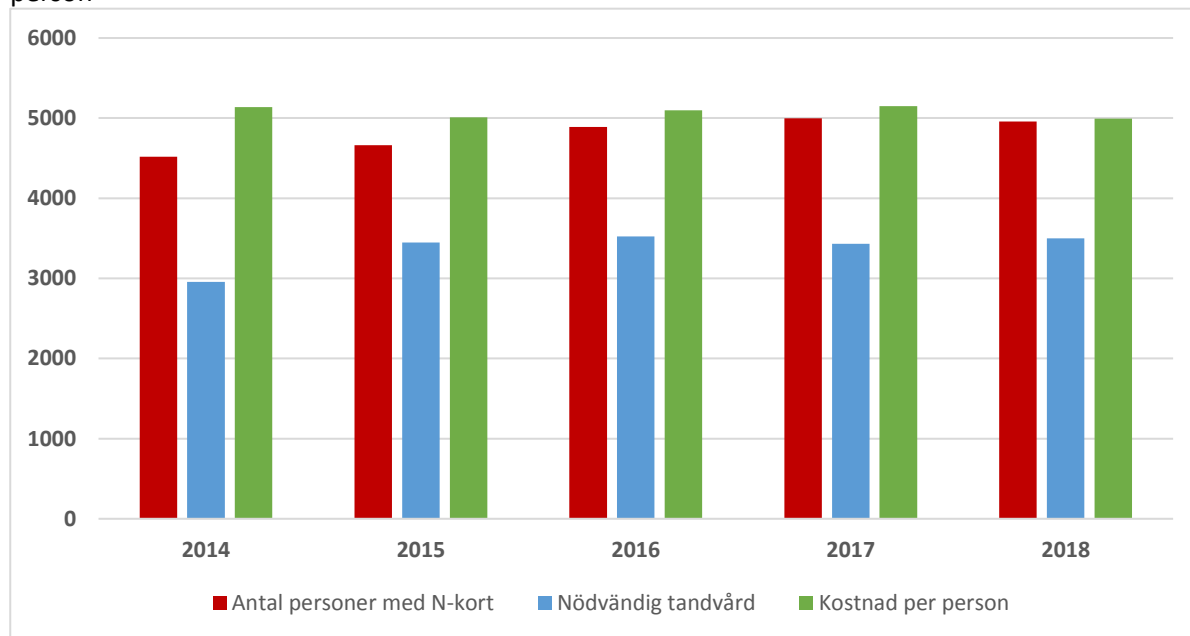
Samordning Fysisk aktivitet och Fysisk aktivitet på recept (FaR)

I juni 2018 kom reviderade Nationella riktlinjer för prevention och behandling av ohälsosamma levnadsvanor som ger hög prioritet åt det rådgivande samtalet med eller utan tillägg av FaR-recept för patienter med otillräcklig fysisk aktivitet, och särskilt hög för de med särskild risk till följd av t ex en kronisk sjukdom. Antalet rådgivande samtal och förskrivna FaR-recept varierar stort mellan olika verksamheter, men det totala antalet samtal (enkla råd, rådgivande samtal och kvalificerat rådgivande samtal) har ökat med 5 % 2018 jämfört med 2017. Antalet förskrivna recept har minskat med 8 % under samma period. Primärvården står för 95 % av det samlade antalet åtgärder (samtal och FaR-recept).

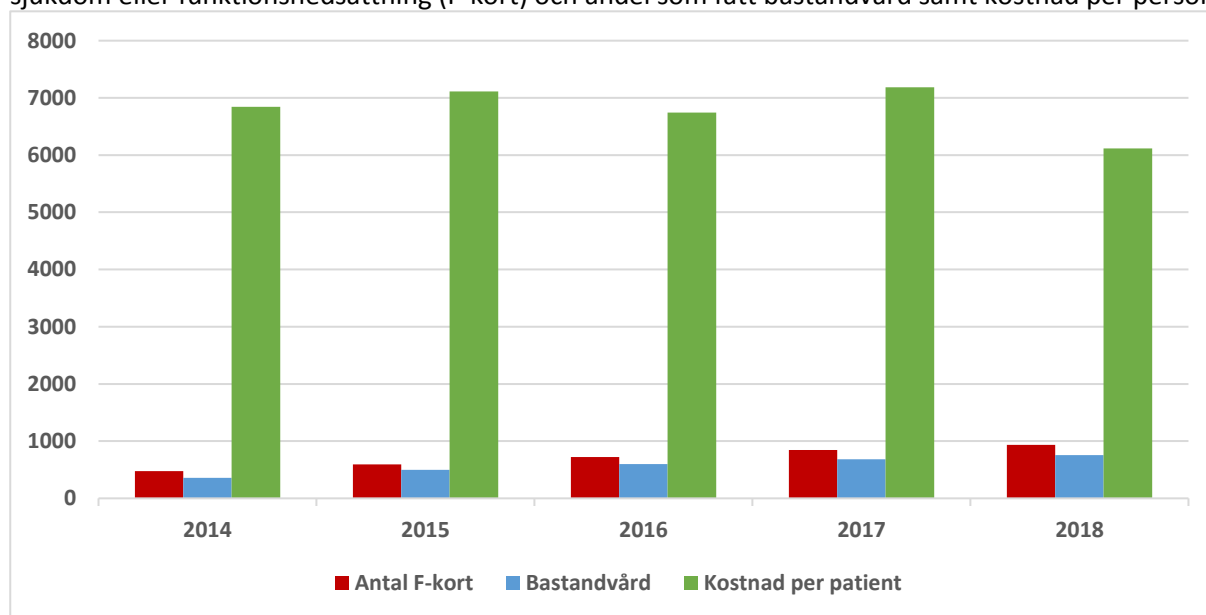
Årsredovisning 2018 - Vårdval

Tandvård

Antal personer med kort för nödvändig tandvård (N-kort) som fått nödvändig tandvård och kostnad per person

Antal personer som har kort för tandvård till personer med stora behov av tandvård på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning (F-kort) och andel som fått bastandvård samt kostnad per person

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Resultat, analys;

En fortsatt ökning kan ses av antalet personer som har kort för tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning (F-kort). Fler har fått bastandvård i jämförelse med tidigare år men kostnaden för utförd tandvård per person är lägre jämfört med tidigare år.

Antalet personer med kort för nödvändig tandvård (N-kort) som fått tandvård ligger på samma nivå som de senaste åren. Kostnaden för utförd nödvändig tandvård per patient är lägre jämfört med tidigare år.

Produktion	2018	Målvärde 2018	Utfall
Barntandvård (epidemiologiska rapporter 3–22 år)	39 605	2 300 st per mån (= 27 600 på ett år)	100 %

Resultat, analys;

Antalet epidemiologiska rapporter som har inkommit uppfyller målvärdet. Det innebär att 63% av totalt 63 050 barn och unga i hela regionen har besökt tandvården och fått en undersökning utförd under 2018.

Alla barn och unga ska undersökas minst en gång vartannat år för att uppfylla de krav som ställs på vårdgivare när det gäller friska barn. För riskbarn kravställs att de undersöks en gång per år.

Uppföljning tandvård

Uppföljning av den uppsökande verksamheten tandvård visar att antalet utförda munhälsobedömningar har ökat jämfört med samma period förra året. Under 2018 har 2 792 munhälsobedömningar utförts vilket motsvarar att drygt 80% av de som vill ha och tackat ja till munhälsobedömning har fått det.

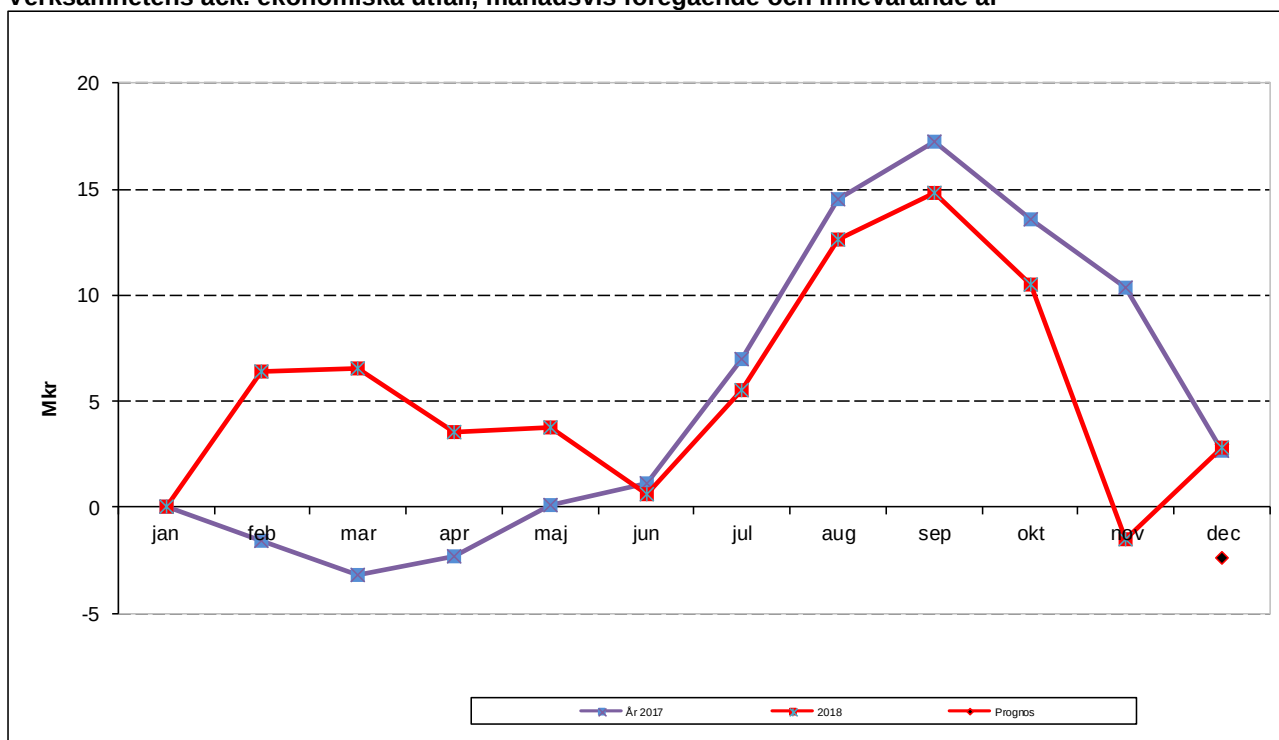
Årsredovisning 2018 - Vårdval

EKONOMIPERSPEKTIV

Periodens resultat – översikt

Verksamhetens ackumulerade ekonomiska resultat för 2018 är + 2,8 mnkr vilket är motsvarande 0,2% av intäkterna.

Verksamhetens ack. ekonomiska utfall, månadsvis föregående och innevarande år

Driftredovisning	Resultat	Oktober	Resultat	Resultat
Belopp i mkr	2017	prognos	2018	2018 i % av
		2018		intäkter
Vårdvalsenheten	2,0	0,0	-0,2	-1,5%
Vårdval Västmanland	-0,5	-7,0	-4,2	-0,3%
Sjukgymnaster och privata vårdgivare	3,7	9,7	11,3	10,0%
Tandvård	-2,7	-4,1	-4,1	-2,0%
Totalt resultat/prognos	2,7	-1,4	2,8	0,2%

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Analys av årets resultat jämfört med budget – händelseöversikt

Årets överskott beror framförallt på följande händelser:

Vårdval Västmanland (Primärvård) -4,2 mkr

- Verksamheten ST-läkare redovisar ett underskott på grund av utökning av antalet ST-läkare (-7,8 mkr)
- Patientavgifter (-5,9 mkr). Orsak är en kombination av dels förändrade patientavgifter 2018, dels påverkan av elektroniskt högkostnadskort som bidrar till fler frikort.
- Besöksersättning visar på högre kostnader jämfört med budget (-6,6 mkr). Produktion är högre jämfört med motsvarande period 2017 och budget 2018.
- Inkontinensartiklar visar en budgetavvikelse på -1,9 mkr. Kostnadsökning med 0,9 mkr mot 2017.
- Toltjänster visar en ökning på 16 % mot 2017. Avvikelse mot budget -1,4 mkr
- Ersättning och utbetalningen av momskompensationen ger ett överskott på totalt 3,8 mkr 2018.
- Vårdpengen (kapiteringen) genererar en budgetavvikelse på +3,3 mkr (varav åldersfördelningen 2,9). Ersättning för "Trygg och säker hemgång" samt lönesatsningen distriktssköterskor finns med i utfall för ersättningen men låg inte med i budget 2018.
- Kvalitetsmålsersättningens överskott (+4,7 mkr) och berör områdena kvalitetsutveckling, fortbildning, diabetesinsatser. En miljon kr är avdrag som gjorts på vårdcentraler som inte nått vissa specifika uppsatta mål.
- Nyinskriven gravid (+1,2), digitalisering inom primärvård (+1,4) samt familjecentraler (+1,2) i överskott mot budget.
- Diverse övriga mindre positiva avvikelser (totalt 3,8 mkr).

Fysioterapeuter och privata vårdgivare +11,4 mkr

- Avsatta medel för strokerehabilitering ger ett överskott på +4,0 mkr. Uppdraget är nu upphandlat och Eriksborgs fysioterapi kommer att starta verksamheten i april 2019.
- Besöksersättningar når inte upp till budget (+7,7 mkr). Framförallt ligger överskotten inom läkare och fysioterapeuterna. Ett nytt läkaravtal under 2018, har inte haft helårseffekt. Inom fysioterapeuterna finns det två vilande samverkansavtal och ett samverkansavtal som upphörde 2017 som ligger till förklaring för överskott. Flera utförare drar av åldersskäl ner sin verksamhet. Förnyade upphandlingar planeras inom flera områden.

Tandvård -4,1 mkr

- Inom tandvården visar allmän tandvård vuxna och Tandvårdsenheten en ekonomi i balans.
- Särskilda stödet redovisar ett överskott på +1,7 mkr. Orsaken är antalet personer som erhåller tandvårdsstöd vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning, det så kallade F-kortet, fortsätter att öka samtidigt som kostnaden för utförd tandvård per patient är lägre i jämförelse med tidigare år.

Årsredovisning 2018 - Vårdval

- Barntandvården visar ett underskott -2,2 mkr. Underskottet beror på fler barn än budgeterat
- Specialisttandvården redovisar ett resultat på -4,1 mkr för 2018. Orsak är dels ökad volym inom ortodonti multi (tandreglering med fler specialiteter, barn och unga) samt ändrad ersättningsmodell. (från fast ersättning till prestationsersättning)

Genomförda och planerade åtgärder för att hantera avvikelsen mot budget

Vårdval Västmanland (Primärvård)

- ST-läkare: Vårdval har tillfört medel för att klara 2019 beräknat på motsvarande antal ST-läkare som ingången till 2019.
- I 2019 års budget har hänsyn tagits till den förändring av som skett vad gäller patientavgifterna, avseende lägre patientavgifter och påverkan av elektroniskt högstakostnadskort.
- Besöksersättning har korrigerats inför 2019 för att motsvara kostnadsutveckling som varit under 2018.
- Inkontinensartiklar: Om kostnadsutvecklingen fortsätter öka lika mycket som under 2018 så kommer inte budgeterade posten att räcka 2019, trots en kraftig procentuell kostnadsökning i budget mellan 2018 och 2019.

Fysioterapeuter och privata vårdgivare

- Som ovan nämnts så är verksamheten för strokerehabilitering upphandlad och kommer starta i april 2019. Överskottet som genererats under 2018 kommer att förbrukas under 2019.
- Besöksersättning: Överskottet på läkarna beräknas inte uppstå då produktionen hos den leverantören, som genererat överskottet, kommer driva verksamheten som planerat under 2019. Fysioterapeuternas överskott är till stor del beroende av två vilande samverkansavtal samt ett som upphört. Förnyade upphandlingar planeras inom flera områden.

Tandvård

- Ersättningsmodell inom specialisttandvården kommer under 2019 att ses över.

INTERN REFERENS

Denna rapport behandlas av Regionstyrelsen 2019-03-05

Diarienummer: RV182131

BILAGOR

DUVA-bilagor:

Bilaga 1 - Resultatrapport

Bilaga 2 - Driftredovisning

(Bilagor för lönekostnader och kostnader för inhyrd personal, Arbetad tid, och arbetsmiljöredovisning för enheten lämnas separat till RKs ekonomichef.)

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Bilaga 1: Resultatrapport

År: 2018

Förvaltning 30 Regionkontoret

Analys: D4 Vårdval

Belopp i tkr		Helår			
		Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Bokslut 2018
Intäkter	Ersättning enligt avtal	3 524	3 000	3 700	3 953
	Ersättning för privata vårdgivare	3 118	3 000	3 000	3 040
	Försäljning av material och varor	2	0	0	0
	Specialdestinerat statsbidrag	952	0	0	145
	Övriga intäkter	266 094	264 496	260 753	267 135
	Regionsättning	1 429 996	1 453 900	1 485 250	1 477 243
	Intäkter	1 703 686	1 724 396	1 752 703	1 751 516
	Summa Intäkter	1 703 686	1 724 396	1 752 703	1 751 516
Personalkostnader	Löner	-6 876	-6 420	-7 204	-7 670
	Sociala avgifter	-2 815	-2 940	-3 348	-3 250
	Övriga arbetskraftskostnader	-1 659	-1 210	-1 860	-1 854
	Personalkostnader	-11 349	-10 570	-12 412	-12 774
Kostnader	Övr Vårdval Västmanland	-167 614	-182 350	-201 455	-193 361
	Vårdavgifter till privata vårdgivare	-134 767	-97 700	-91 400	-89 879
	Vårdavgifter enligt riksavtal	-11 125	-9 000	-9 500	-10 237
	Vårdpeng	-680 136	-713 919	-722 219	-719 953
	Uppnådda kvalitetsmål	-14 658	-20 500	-19 285	-17 860
	Ersättning för tandvård	-201 811	-205 020	-209 370	-209 279
	Läkemedel	-76 464	-77 440	-77 440	-75 522
	Inkontinensartiklar	-3 164	-1 900	-4 000	-4 543
	Utbildning, kultur mm	-1 848	-1 475	-1 475	-2 174
	Lämnade bidrag	-20 006	-23 965	-20 765	-21 404
	Övriga kostnader i kkl 5	-145 739	-150 082	-152 027	-151 928
	Ersättning till familjeläkare	-92 919	-89 600	-94 400	-99 738
	Röntgentjänster	-98 404	-98 900	-97 500	-99 482
	Kostnader för material, varor och tjänster	-1 648 654	-1 671 851	-1 700 836	-1 695 360
	Övriga verksamhetskostnader	-5 114	-3 599	-3 317	-4 458
	Lokalkostnader	-5 114	-3 599	-3 317	-4 458
	Projekt/objekt fastighet	-21	0	0	-20
	Telekommunikation	-71	-75	-75	-76
	Datorutrustning	-1 276	-1 190	-1 210	-1 652
	IT-konsulttjänster	-22 576	-22 390	-22 310	-21 886
Finansiella	Serviceavtal/Datakommunikation	-54	0	0	-56
	Konsultarvoden för speciella utredningar	-2 943	-3 001	-2 400	-3 022
	Övriga kostnader i kkl 6+7	-8 957	-11 720	-11 543	-9 420
	Övriga verksamhetskostnader	-41 012	-41 975	-40 855	-40 591
	Finansiella kostnader	-2	0	0	-1
	Finansiella intäkter och kostnader	-2	0	0	-1
	Summa Kostnader	-1 701 017	-1 724 396	-1 754 103	-1 748 726
	Resultat:	2 669	0	-1 400	2 790

Årsredovisning 2018 - Vårdval

Bilaga 2: Driftredovisning

År: 2018

Förvaltning: 30 Regionkontoret

Analys: D4 Vårdval

Belopp i mkr	Helår				
	Bokslut 2017	Prognos 2018	Bokslut 2018	Intäkt 2018	Bokslut i % av Intäkt
160 Vårdvalsenheten	2 039	0	-206	13 885	-1,5%
161 Vårdval Västmanland	-459	-7 000	-4 206	1 413 621	-0,3%
162 Sjukgymnaster och privata vårdgivare	3 740	9 700	11 348	112 975	10,0%
163 Tandvård	-2 651	-4 100	-4 147	211 035	-2,0%
Summa:	2 669	-1 400	2 790	1 751 516	0,2%